

Kto ty jesteś?

Miesięcznik dla dzieci
nr 3 (53)
marzec 2025

POLAK MAŁY

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedźcie, że myśłami i sercem jesteśmy z kaźdym i kaźdą z Was. Czasy sę trudne i niespokojne. Na pewno przeżywacie duźo trudnych emocji. Wierzymy, że macie wsparcie w waszych rodzi-
cach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśłeniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Jak luty przed marcem uciekał

Pięknie się luty na spacer ubrał
w baranią czapę, w futrzany kubrak.
Z lodowej chaty krzyknął na ganek:
– Zaprzęgaj, wietrze, śnieżki do sanek.
A wiatr woźnica zacina batem
białe koniki, śnieżki kosmate.
– Wiu – gwizdże w locie
po śnieżnej łące. –
Wiu! Przeganiajcie chyże zające!
W zimowym słonku
w brzęczeniu dzwoneków
panuj nam, luty,
choćby sto dzionków.
A wtem zza górki, z bielutkiej chmurki
biegną naprzeciw marcowe kurki.
I gdaczą: „Ko ko, dość tej swawoli”,
juź idzie marzec pod parasolem.
Ma z deszczu szatkę w zieloną kratkę

z gradowych kulek białą koszulę.
Ma okulary na wielkim nosie
Z układną miną woźnicę prosi:
– Uciekaj, luty, tam gdzie pieprz rośnie,
bo juź czas mościć gościniec wiośnie.
Dostć lutemu na cały roczek
dwudziestu ośmiu dzionków i nocek.
Przełął się luty, wyskoczył z sań
i myk do lasu, a śnieżki za nim.
Milowym krokiem, zajęcym skokiem
uciekły razem w bory głębokie.

www.naszaskoladomowa.pl

Wiosna się budzi

Witam Was! I co słyszeć? A, no – wiosna zaczyna się budzić! Tradycja mówi, że ta astronomiczna zacznie królować 20 marca. Dobrze, bardzo dobrze! Ale i nam, i całej przyrodzie śpieszy się. Dni coraz dłuższe – chcemy później wracać do domu, słońce przygrzewa – chcemy po wyjściu z domu zdjąć czapkę, rękawiczki, szalik, a nawet – porozpinać guziki czy suwaki w kurtkach i płaszczykach. Powroty po lekcjach do domu staramy się połączyć ze spacerkiem, którego celem jest szukanie ambasadorów Wiosny.

No i są! Leszczyna kwitnie, przebiśniegi dyskretnie, ale stanowczo unoszą kielichy

kwiatów w otoczeniu zielonych liści, w lesie mamy kobierce białych zawilców, w rowach rozchylają się płatki kaczeńców, a przylaszczki cieszą się każdym cieplejszym promykiem słonecznym.

Słoneczne promyki są zabójcze dla zwałów zbitego śniegu. Przemieniają je w miliony strumyków, które w drodze ku morzom i oceanom formują małe i wielkie rozlewiska. Na wierzbach pojawiają się pierwsze kotki. Powracają ptaki z ciepłych krajów: bociany, dzikie kaczki, żurawie, jaskółki, skowronki, powoli budzą się ze snu jeże, niedźwiedzie czy rysie.

Wiosna idzie

Mały pierwiosnek główkę podnosi:

- Czy idzie wiosna? Powiedzcie – proszę.
 - Żabki kochane, powiedzcie mi, czy to już wiosna chodzi po ziemi?
 - To wiosna! – żabki rechocą w stawku
 - To wiosna! Wiosna! – szeleszczą trawki.
- Bocian po łące błyszczącą rosą nad staw szumiący wędruje boso.
Otworzył złote oczka pierwiosnek:
- Powiedz mi, boćku, czy to już wiosna?
 - Tak! Tak! – klekoce bocian donośnie.
 - Rozłóż już płatki! Pokłoń się wiosnie.

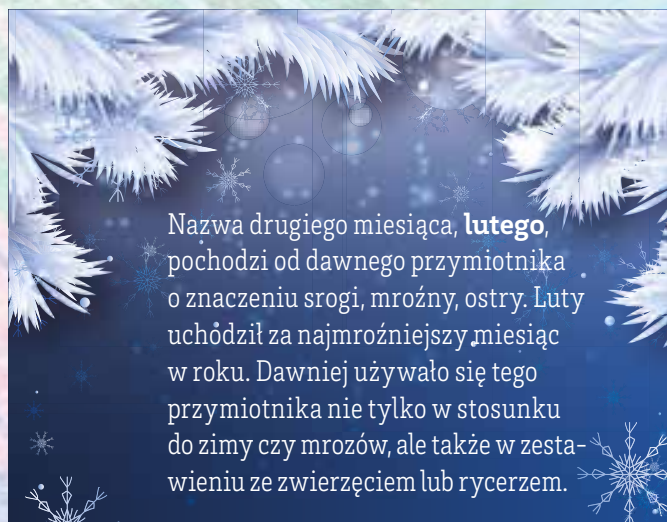

Czy wiesz, skąd się wzięły polskie nazwy miesięcy?

Jeżeli chodzi o nazwy miesięcy, język polski jest ewenementem. W przeciwieństwie do większości europejskich, a nawet wielu światowych języków mamy oryginalne nazewnictwo. Co zaskakujące, dwie nazwy zaczerpnęliśmy jednak z łaciny. Chodzi o marzec i maj. Pozostałe miesiące swoją nazwę zawdzięczają charakterystycznym cechom, związanym z towarzyszącymi danemu okresowi zjawiskami przyrodniczymi lub z rytmem wykonywanych w tym czasie prac na roli.

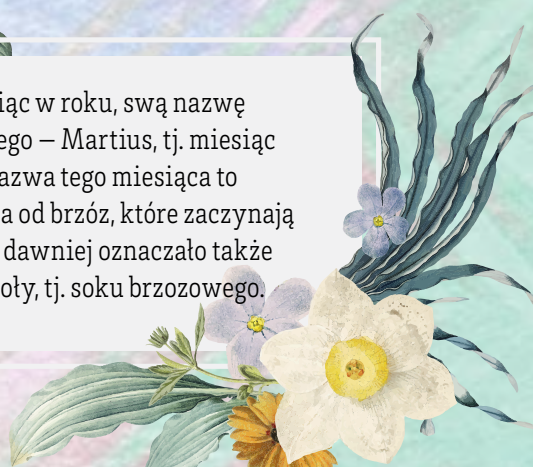
Pierwszym miesiącem roku jest **styczeń**. Styczeń swą nazwę zawdzięcza słowu „styk” – dlatego że miesiąc ten występuje na przełomie roku.

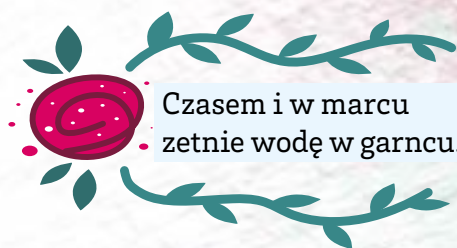
Nazwa drugiego miesiąca, **lutego**, pochodzi od dawnego przymiotnika o znaczeniu srogi, mroźny, ostry. Luty uchodził za najmroźniejszy miesiąc w roku. Dawniej używało się tego przymiotnika nie tylko w stosunku do zimy czy mrozów, ale także w zestawieniu ze zwierzęciem lub rycerzem.

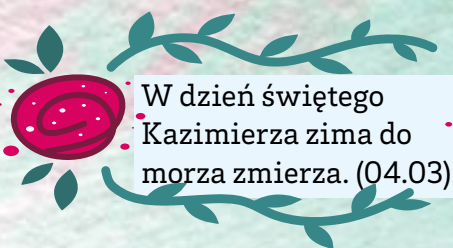
Marzec, trzeci miesiąc w roku, swą nazwę zaczerpnął z łacińskiego – Martius, tj. miesiąc Marsa. Staropolska nazwa tego miesiąca to brzezień – pochodząca od brzoź, które zaczynają odzywać po zimie, co dawniej oznaczało także początek zbiorów oskoły, tj. soku brzożowego.

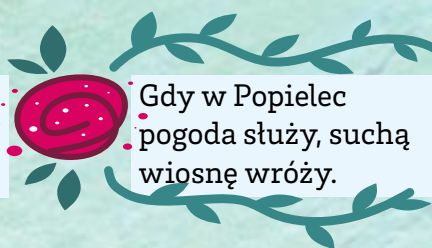
Mądrość ludowa

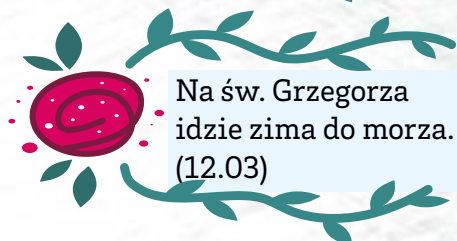
Czasem i w marcu
zetnie wodę w garncu.

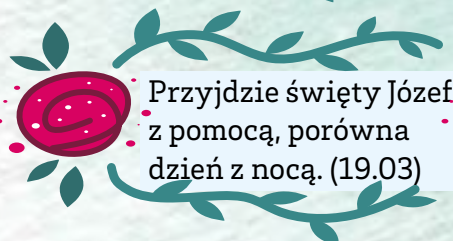
W dzień świętego
Kazimierza zima do
morza zmierza. (04.03)

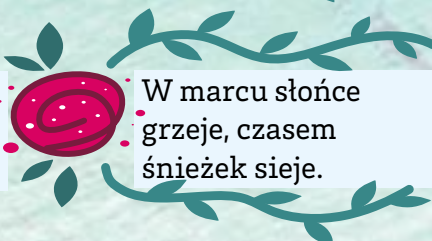
Gdy w Popielec
pogoda służy, suchą
wiosnę wróży.

Na św. Grzegorza
idzie zima do morza.
(12.03)

Przyjdzie święty Józef
z pomocą, porówna
dzień z nocą. (19.03)

W marcu słońce
grzeje, czasem
śnieżek sieje.

Dzień Kobiet i Dzień Mężczyzn

O Dniu Kobiet mam nadzieję, nie muszę przypominać – 8 marca. Ale pozwolę sobie przypomnieć Wam, że zaledwie dwa dni później – 10 marca – mamy Dzień Mężczyzn. W Dniu Kobiet

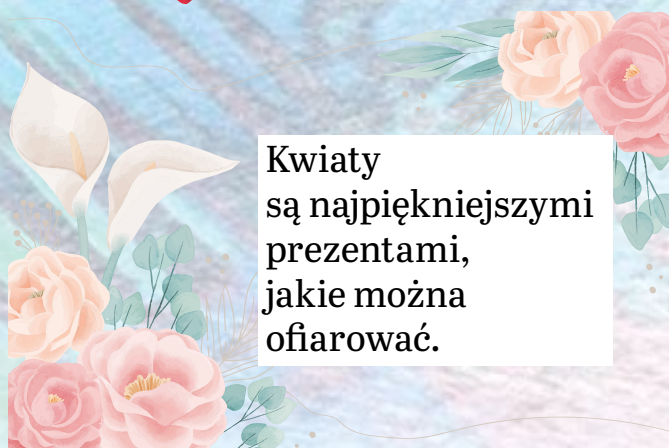

staramy się uprzyjemnić ten dzień nie tylko najbliższym Paniom (mama, babcia, siostra), ale także innym, które lubimy i cenimy (panie w szkole, koleżanki szkolne, sąsiadki itd.). Taki sam stosunek mamy do Panów w ich Dniu. Swoje uczucia można okazać na różne sposoby: przytulić się, odwiedzić, spędzić wspólnie dłuższy czas. Zawsze mile widziane są laurki i kwiatki.

Cytaty o kwiatkach

Kwiaty mówią więcej niż tysiąc słów.

Kwiaty są najpiękniejszymi prezentami, jakie można ofiarować.

Kwiaty są wyrazem miłości, której słowa nie mogą wyrazić.

Ostatki i Popielec

Ostatki, zapusty (ludowe określenie: *mięso-pust*, śląskie: *kozelek*, odpowiednik prawosławnej *maslenicy*) – słowo to oznacza ostatnie dni karnawału zaczynające się w tłusty czwartek, a kończące się zawsze we wtorek, zwany w Polsce „śledziem” (w Wielkopolsce jest to tzw. „podkoziółek”). W *ostatki* urząda się ostatnie huczne zabawy, bale przed nadchodzącym okresem wstrzemięźliwości.

Następny ważny dzień – **Środa Popielcowa** – oznacza początek wielkiego postu i oczekiwania na Wielkanoc. Obydwa święta są świętami ruchomymi.

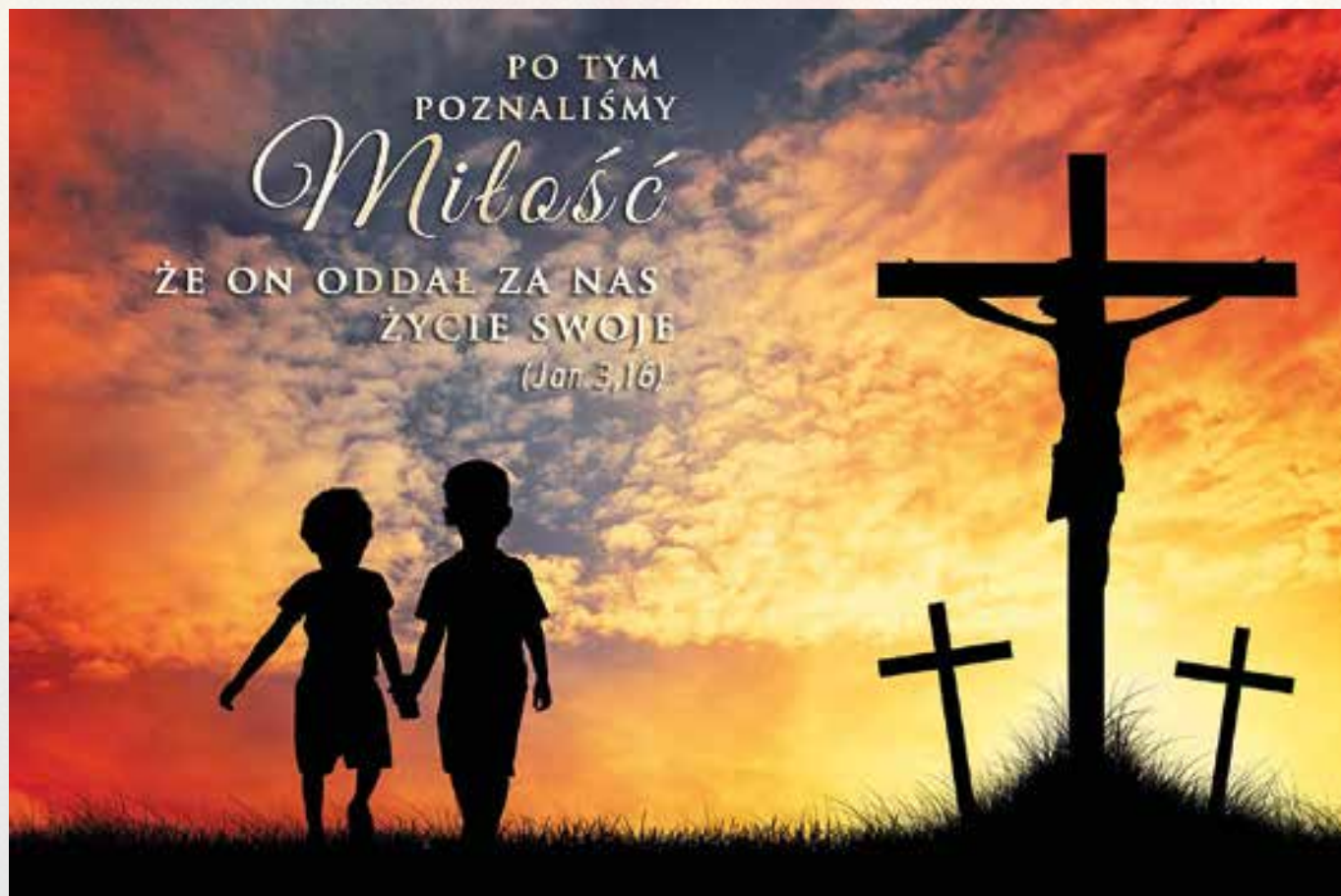

Czy wiesz, że...

Środa Popielcowa swą nazwę przyjęła z obrzędu posypywania głów popiołem. W obecnej liturgii symbolowi temu towarzyszą wypowiedziane przez kapłana słowa: „Prochem jesteś i w proch się obrócisz” lub „Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię”.

Wielki Post nawiązuje do czterdziestodniowego pobytu Chrystusa na pustyni, gdzie pościł i był kuszony przez szatana.

Tradycja posypywania popiołem na znak pokuty sięga VIII wieku. Od XI stulecia zwyczaj ten przyjął się w całym Kościele. Popiół pochodzi ze spalonych palm, poświęconych w poprzednim roku podczas Niedzieli Palmowej.

Dzień matematyki (12.03). Matematyka – królowa nauk

Podobnie jak inne główne nauki szczegółowe (ściśle), również matematyka może pochwalić się długą i fascynującą historią. Początki matematyki sięgają wielu wieków przed naszą erą. Musiało upłynąć dużo stuleci, aby matematyka osiągnęła aktualną, nowoczesną postać, która pozwala dokonywać niesamowicie skomplikowanych i precyzyjnych obliczeń, mających zastosowanie w technologii, fizyce, kosmologii i w wielu innych dziedzinach.

Aktualnie wpływ matematyki jest trudny do przecenienia. Można powiedzieć, że matematyka tak głęboko

wniknęła w naszą rzeczywistość, iż stała się dla nas niezauważalna (nieodczuwalna, niewidoczna). Często nie pamiętamy, że na przykład wszystkie użytkowane przez nas urządzenia elektroniczne wykorzystują skomplikowane działania i algorytmy matematyczne. Bez matematyki nie sposób wyobrazić sobie współczesnej ekonomii, biologii, medycyny czy wreszcie latania samolotami. Matematyka odgrywa też potężną rolę w niektórych naukach społecznych (przede wszystkim w socjologii) czy też w nowoczesnej dziedzinie, dążącej do stworzenia doskonałej sztucznej inteligencji.

Rachunki na wesoło

1, 2,..., 9, 10

Wszystko można, co się zdarzy,
porachować, zmierzyć, zważyć.

Ile wody mieści morze?

Ile nasion w pomidorze?

Ile góra ma kamieni?

Ile drzwi jest w naszej sieni?

Ile kotów w kamienicy?

Ile latarni na ulicy?...

1, 2,..., 9, 10

Wszystko można, co się zdarzy,
porachować, zmierzyć, zważyć.

Ile łąpek ma kurczątko?

Ile oczek ma myszátko?

Ile kątów w pokoiku?

Ile jabłek w tym koszyku?

Ile palców rączka ma?

Ile nóżka palców ma?

Ile w parku jest ławeczek?

Ile nóżek ma stołeczek?

Ile szklanek jest w tuzinie?

Ile nóg ma świerszcz w kominie?

Halina Szayerowa

O czym warto pamiętać?

W ostatni weekend marca (29–30 marca) ma miejsce zmiana czasu z zimowego na letni, co oznacza, że śpimy o godzinę krócej.

1 kwietnia obchodzimy prima aprilis, do którego koniecznie się przygotujcie. Pamiętajcie, że żarty powinny bawić wszystkich, a dla nikogo nie powinny być przykrością.

Żarty, żartami, ale pisanki też trzeba przygotować. W tym roku Wielkanoc obchodzimy 20 kwietnia.

Czy wiesz, że...

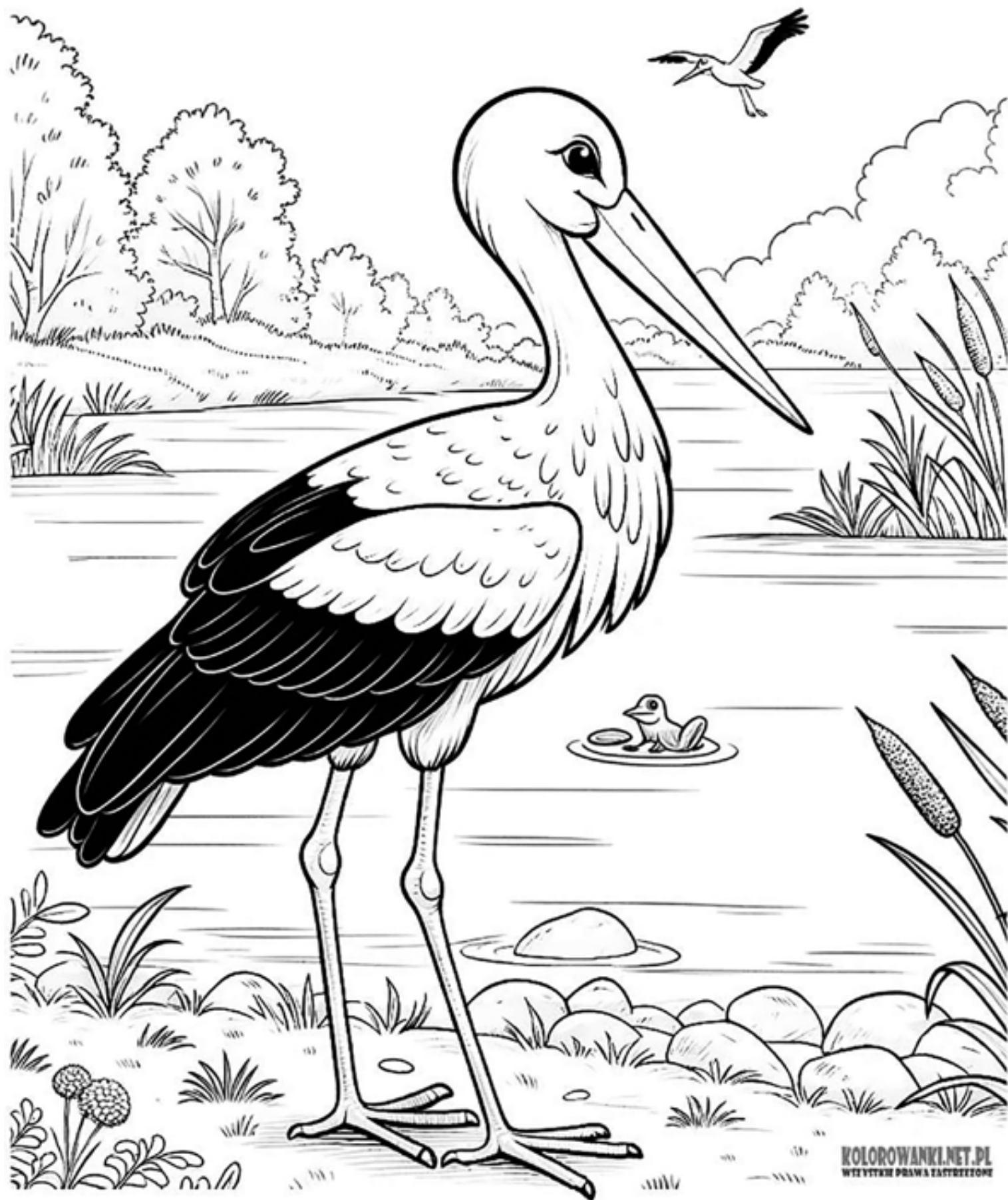
Głośny śmiech sprawia, że nabieramy do płuc trzy razy więcej powietrza niż w czasie normalnego oddychania. Dzięki temu dużo lepiej pracuje serce i cały organizm zostaje dobrze natleniony. Częsty śmiech zwiększa również odporność organizmu w walce z wirusami, co jest najlepszym dowodem na to, że „śmiech to zdrowie”.

Prima aprilis znaczy po łacinie dosłownie „pierwszy kwietnia”. Jest to dzień humoru. Polega na robieniu żartów, celowym wprowadzaniu w błąd, nabieraniu kogoś, konkutowaniu w próbach sprawienia, by inni uwierzyli w coś nieprawdziwego. Jest to okazja do plecenia bzdur, andronów, fantazji, banialuk, zmyśleń i bajeczek. Obchodzony jest w wielu krajach Świata.

W krajach anglojęzycznych **1 kwietnia** jest nazywany „Dniem Głupców”, w Szkocji znany jest jako „Polowanie na głupca”, na Litwie „Dzień kłamcy” (*Melagio diena*), w Portugalii „Dzień kłamstwa” (*Dia da mentira*). W krajach germańskich to po prostu „1 kwietnia”,

natomiast we Francji prima aprilis jest określany jako „Dzień kwietniowej ryby” (*Jour du poisson d'avril*). Na wschodzie 1 kwietnia kojarzony jest jako „Dzień śmiechu”.

**Uśmiecha się do nas słońko,
uśmiechają się kwiaty
i zieleniejące drzewa,
a więc uśmiechajmy się i my!**

Babcia Kazia

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.

Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?

Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057

ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3

telefon redakcji: +38 0980712564

e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com

Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Видавець ГО „Кур’єр Галицький”.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P

видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.

Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R wydane przez

Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnymi stanowiskami Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora (autorów) i nie może być identyfikowana
z oficjalną pozycją Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowa-
nia ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji
i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Drukarnia ТОВ „Прес Медіа Сервіс”, Львів, ул. Косзича 7/29

Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299

